

ЗАПОВІДНІ ЗЕМЛІ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПРИМНОЖЕННЯ ПРИРОДНОГО СПАДКУ

Довкілля є надзвичайно складною системою з багатьма взаємопов'язаними ланками. Порушити рівновагу в ньому відносно легко – важче й вартісніше її відновити. Тому з метою збереження природної різноманітності – ландшафтів, фауни й флори – та підтримання екологічного балансу і забезпечення моніторингу стану довкілля створюються спеціальні комплекси та об'єкти – від великих біосферних заповідників, природних заповідників і національних парків до заказників і пам'яток природи. Про об'єкти природно-заповідного фонду України, проблеми заповідної справи та подальші необхідні природоохоронні заходи розповів науково-популярній програмі «Всесвіт» радіостанції «Голос Києва» співробітник Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена НАН України Олексій Василюк.

Згідно з офіційною статистикою площа заповідних зон України складає трохи більше 6% від усієї території держави. Це значно менше за європейський мінімум і вп'ятеро менше (у відсотковому співвідношенні) від аналогічного показника, наприклад, у Польщі.

Як зауважив гість програми, минулого року Кабінет Міністрів України затвердив Державну стратегію регіонального розвитку до 2020 року, в якій, серед іншого, встановлено, скільки додаткових заповідних територій потрібно створити в кожній області до кінця вказаного періоду. Відповідно до положень цього документа та європейських стандартів більше половини земель, підпорядкованих Державному агентству лісових ресурсів України, мають стати заповідними, тоді як на даний час цей показник становить лише 15,7%. Вчені та екологи вважають, що такі площі є недостатніми для збереження природної різноманітності, необхідність якого

задекларовано у вітчизняному законодавстві та багатьох міжнародних угодах, до яких наша держава долучилася.

Значно ускладнює процес здійснення наукових досліджень у галузі охорони природи той факт, що лісові господарства не фіксують у своїх матеріалах лісовпорядкування (тобто у документах із докладними описами всієї території того чи іншого лісу) відомості про червонокнижні види. Водночас, за словами вчених, ареали майже 60% рідкісних видів рослин і тварин України припадають саме на ліси.

Учені сподіваються, що незабаром у нашій країні буде створено окрему структуру, яка займатиметься вирішенням вищевказаних невідкладних проблем, зокрема, утворенням нових заповідних територій та ефективним управлінням ними, а також сприятиме здійсненню наукових досліджень на цих територіях. Адже останні потребують постійного моніторингу та проведення перевірок на предмет дотримання законодавства. Наразі виконання зазначених функцій почасти покладено на департамент заповідної справи Міністерства екології та природних ресурсів.

Загалом же, на думку гостя програми, **значним стимулом до інтенсифікації природоохоронних процесів в Україні (зокрема, і в напрямі створення додаткових заповідних територій) має стати європейська інтеграція нашої держави, оскільки вона передбачає виконання досить жорстких вимог і дотримання високих стандартів у такій діяльності.**

Учений розповів також про деякі аспекти екологічної ситуації в Києві. Українська столиця – разом із 50-ма іншими світовими столицями – є підписантом хартії, у якій вказано, що, по-перше, **50% площ усіх міських тротуарів опівдні має бути вкрита тінню від дерев і, по-друге, відстань від будь-якого житлового будинку до найближчої зеленої зони загального користування (парку, скверу, лісу) не повинна перевищувати 500 м.** Дотримання положень цього документа потребує додаткового озеленення Києва. Крім того, близько 2/3 площі столиці наразі не відповідає вимозі щодо близького розташування зелених зон. Варто також зауважити, що генеральним планом міста встановлено, що на кожного мешканця має припадати щонайменше 20 м² таких зон, тоді як реальний показник не перевищує 13,5 м². **Серед несприятливих для київського довкілля чинників – суттєве збільшення кількості населення столиці (і, як наслідок, збільшення кількості автомобілів), яке відбулося за час, що минув від затвердження генерального плану.**

Проте, переконаний О. Василюк, кожен відповідальний громадянин, навіть не маючи можливості відчутно вплинути на поліпшення екологічної ситуації на території навколо місця свого проживання, все ж завжди здатен принаймні не погіршити її.

[ПРОСЛУХАТИ АУДІОЗАПИС РАДІОПЕРЕДАЧІ](#)